

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De Censuris Romano Pontifici Reservatis

Ugolinus, Bartholomaeus

Venetijs, 1609

Vers. Nec etiam tunc, nisi de stando Ecclesiae mandatis, & satisfaciendo,
cautione praestita absolui possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61365)

ita, nec constat, quod prius factum sit, existimatur, ac præsumitur illud præcessisse, quod continet actum, qui facit vtrumque valere, & ob id, si duo instrumenta sint, vnum testamentum filii, & aliud instrumentum emancipationis eiusdem filii, de quibus dubitetur, quodnam ex ipsis prius factum sit, instrumentum emancipationis antecessisse testamentum filii existimatur, nam alias testamentum non valeret, hanc regulam ponunt Cyn. & Bal. in l. cum in testamento. §. hæc verba. ff. de hered. instit. quam commendat plurimum Alexandr. in l. divor. tio. numero 9. versicul. sed circa hoc hic vnum incidenter. ff. solut. matrimon. & la. in l. fin. num. 25. C. de edict. diu. Adrian. tollen. ergo & idem in casu nostro, ob eandem rationem.

Hac igitur forma huic necessitati commodè, & vtiliter subuenietur.

Immo in reconciliationibus, vbi frequēs populus adest, hac forma vti poterimus.

Modo sub conditione tacita absoluamus a censuris, quatenus illis pœnitens confrictus sit, sed de hoc versiculo satis, ad alium transeamus.

Verf. Nec etiam tunc, nisi de stando Ecclesiæ mandatis, & satisfaciendo, cautione præstita absolui possit.

S V M M A.

- 1 *Cautio, quam Bulla præstari iubet, ante quam a censuris quis absoluetur, quænam sit.*
- 2 *Ecclesiæ nomine quid significatur, ubi Bulla iubet, ut absoluetur a censuris caueat de stando mandatis Ecclesiæ.*
- 3 *Iudex Ecclesiasticus quinam sit, cuius mandatis absoluetur a censuris parere debet.*
- 4 *Mandata Ecclesiæ quæ absoluetur a censuris dari debent, quænam sint.*
- 5 *Cautio de satisfaciendo quænam sit.*

IN hac parte restringit, & coarctat facultatem proximè concessam absoluetur excommunicatum per hanc Bullam in articulo mortis, vt scilicet absoluetur quidem, sed non prius quam cauerit, de stando Ecclesiæ mandatis, & satisfaciendo, simile habetur in Clem. i. §. pen. de hære. Verum, vt rem hanc dilucidiorē habeamus, præmittenda hæc sunt.

Primum, cautio hæc quænam sit. Deinde Ecclesiæ nomine quid intelligatur.

Ter-

Tertiò mandata hæc quænam sint.

Postremò illud satisfaciendo quid significet.

1 Quoad primum † cautio hæc quænam sit, Ego intelligo, & interpretor cautionem iuratoriam esse, quæ exigitur ante absolutionem excommunicationis, nã verba secundum subiectam materiã accipienda sunt. argum. le. si uno. ff. loca. & l. plenum. §. equitii. ff. de vsu, & habita. at cautio, quæ præstat ab excommunicato ante absolutionem, iuratoria cautio est, vt habetur in cap. cum desideres. versic. Cum cautio iuratoria. de sentent. excomm. ergo de cautione hac hic agitur.

Postremò Bulla præcipit, & vult, vt ante absolutionem excommunicatus hic caueat de stando Ecclesiæ mandatis, & satisfaciendo, at cautio hæc iuratoria cautio est, vt probatur in cap. ex tenore. versic. Excepto ab eo iuramento, quod tuo debeat mandato parere. de sent. excomm. & in ca. ad hæc. 2. de appellati.

Præterea de iis, qui iuramentũ præstant dicitur enim ibi, quod Ecclesiæ stabunt iudicio, &c. Ecce hic iusiurandum est, quod cautio iuratoria dicitur in cit. capit. cum desideres, in hanc igitur sententiam cautionem hanc accipiendam censeo. Et de hoc primo satis.

2 Quoad secundum † Ecclesiæ nomine etsi multa significantur, vt

declarauit Glo. in ca. si. ne prælat. vic. suas, & nos in Tractatu nostro de Censuris. cap. 8. §. vlt. Tab. 2. tamen quo ad rem nostram pro iudice Ecclesiastico accipitur, vt probatur in cit. capit. ad hæc. 2. de appell. & cap. ex parte. 1. in fine. de verb. sign. iunct. capi. ex tenore, & c. de cætero, & capit. quamuis. de sent. excomm. nam in ca. ad hæc, & in cap. ex parte. de hoc iureiurando dato de patendo Ecclesiæ agitur, & in c. de cætero, virtute illius iusiurandi iniungendum esse dicitur excommunicato absoluto, vt Romanum Pontificem a deat. Sed est illi sub iuramento iungendum, dicitur enim ibi, vt quam citius opportunitatem habuerit, Romanum Pontificem a deat. mādaturum Apostolicum suscepturus. Ecce hic agitur de illo iureiurando factio de stando, & parendo mandatis Ecclesiæ, & Romanum Pontificem esse, a quo mandatum ibi suscipiatur, dicitur, ergo ibi Ecclesiæ nomine Romanus Pontifex accipitur, sicut habetur in cap. quamuis. in fine eod. Idem habetur in cit. c. ex tenore. Mandamus itaque quatenus recepto ab eo iuramento, quod tuo debeat mandato parere, ipsum vice nostra a sententiã, qua tenetur, absolvas. Ecce hic quoque agitur de eodem iuramento, & quod alias dicitur, vt recipiatur iuramentum de stando Ecclesiæ mandatis, ibi Romanus Pontifex iubet illi Archiepiscopo, atque scribit, vt recipiat ab excom-

Ec 4 muni-

municato iuramentum, vt suo debeat mandato parere. Ecce hic Ecclesiæ nomine accipitur Archiepiscopus. Iudex ergo Ecclesiasticus est ille, qui Ecclesiæ nomine dicitur, vnde illud Euāgelii apud Matthæum. 18. Si nō audierit, dic Ecclesiæ.

- 3 Atqui Iudex hic quoniam erit? Ego in hac re sic concludendum censeo. Aut is, qui absolutionem excommunicationis tribuit, suo iure id facit, vt pote vel quod ipse excommunicauit, vel quod est excommunicatio, etsi ab alio lata, ea tamē, quam ordinario iure tollere ipse potest, & in hoc casu ipse iudex hic erit, & Ecclesia illa, cui de stando mandatis iurare debet, nam ad ipsum pertinet pœnitentiam iniungere, & satisfactiones ob offensam factam ipsi excommunicatori. Aut non suo iure absolutionem tribuit, sed alieno, quod contingit in excommunicationibus, aut ab homine superiore latis, aut a iure, vbi absolutio alteri reseruata est, & in hoc casu iudex, cuius mandatis stare excommunicatus iurare debet in manu absoluentis, est is, qui ordinario, & proprio iure absoluere potest.

Id quod hinc probatur, quoniam absolutio ab excommunicatione, in quam incidet, ob violentā clericici percussorem, Romanum Pontificem adire debet, vt habetur in cit. cap. de cætero, & in cit. capitulum. quamuis absolutio enim huius ex

communicationis ipsi reseruata est, ergo idem & de excommunicationibus aliorum inferiorum censeo, vt habetur in capi. eos, de sentent. excommun. libr. 6. Quare sacerdos, qui excommunicatum a suo Episcopo, in articulo mortis constitutum absoluit, ante absolutionem iuramentum cautionem hanc de stando mandatis Ecclesiæ exigens, pro Episcopo cautionem hanc exigit, & sic Ecclesiæ nomine Episcopus accipietur, vt iudex erit. arg. cit. c. eos.

Excipitur tamen, vbi qui ordinario iure, & proprio absoluere potest, absoluendi facultatem omnem alteri delegat, nam delegatus hic exigendo iuramentum cautionem ab excommunicato de stando mandatis Ecclesiæ intelligitur nomine Ecclesiæ, ipsemet delegatus, vt habetur in cit. cap. ex tenore, in versi. Mandamus itaque, quatenus recepto ab eo iuramento, quod tuo debeat mandato parere, ipsum vice nostra a sententia qua tenetur, absolvas. Ex quibus verbis apparet iusiurandum de stando mandatis Ecclesiæ nil aliud esse, quam iusiurandum de parēdo mandatis eorum, qui absoluendi prædictam facultatem habent. Et de hoc itidem fat s.

- 4 Quoad tertium mandata Ecclesiæ quoniam sint, dico si is absoluit, qui iure proprio absoluere potest, mandata hæc dare debere.

Primum, ne deinceps delictum illud

illud committat, quamobrem in excommunicationem incidit, vt habetur in cit. capit. ex tenore. de sent. excom. Deinde, vt pœnam, seu satisfationem aliquam iniungat. Si vero non iure proprio id facit vi iusiurandi eius præcipiet, vt excommunicatori, eive, a quo alias iure absoluendus erat, se præsentem offerat, vt habetur in c. de cætero. de sent. excomm. & in c. ea noscitur, in fine, & in ca. quod de his, eod. & generatim in c. eos. de sent. excom. & ut nos abundè id declarauimus in Tractatu nostro de Censuris. c. 19. §. 5. num. 2. Tab. 1. Et de hoc etiam satis.

5 Quo ad quartum, † scilicet illud satisfaciendo in quam partè accipiatur, in duas accipiendum censeo.

Primum, vt explicet illud de stando Ecclesiæ mandatis, vt scilicet illud stando, significet satisfaciendo, & sic dictio illa Et, pro idest, accipiatur, & ob id proinde fit, ac si dixisset. Nec etiam tunc absoluat in articulo mortis, nisi de satisfaciendo Ecclesiæ mandatis cauerit, & pro hoc facit ca. ex parte. t. in fine. de verb. signifi.

Secundo intelligi potest, vt sit diuersum a priore, nã copula Et, inter diuersa ponitur, ut inquit Glo. in Rubr. ff. de iur. & fact. ign. & ob id significat, vt excommunicatus hic, antequam absoluat, caueat non solum de stando mandatis Ecclesiæ, verum etiam & de satisfaciendo ijs, quos læsit, hoc

enim facere excommunicatus et debet, vt habetur in cap. cum desideres, in fine. de sent. excomm. quæ interpretatio mihi non displicet, nam, vel deinceps moriatur excommunicatus, obligatio illa ad hæredes etiam transit. arg. c. a nobis. 2. de sent. exco. Et de hoc itidem satis.

His præmissis, iam regulam ponamus.

S V M M A.

- 1 *Articulo mortis existente, inferior Romano Pontifice absoluere excommunicatum per Bullam non potest, nisi de stando mandatis Ecclesiæ cauerit.*
- 2 *Cautione ommissa ab excommunicato nihilominus ualet.*
- 3 *Forma necessaria absolutionis ab excommunicatione adhibenda est alioquin absolutio non ualet.*
- 4 *Forma non necessaria ad absolendum quamam sit, & quando adhibenda.*

I.

§. De proposita re nobis regulam ponendam proposuimus, iam igitur ipsam ponamus.

In articulo mortis ergo constitutum † excommunicatum per hanc Bullam absoluere non potest inferior Romano Pontifice, nisi de stando Ecclesiæ mandato, & satisfaciendo excommunicatus

catus ipse prius cauerit, vt habe-
tur in proposito verfi. Quæ regu-
la locum habet, quicumque fit hic
excommunicatus, & ob quameū-
cunque causam positam in hac
Bulla.

Excipitur tamen primo, vbi ex-
communicatus id non potest, exē-
pli gratia excommunicatus huius
modi morbo oppressus dolet se
Deum offendisse, & inquit se para-
tum esse facere omnia, quæ vult
Ecclesia, & curat accersiri ad se
parochum, qui eum absoluat, sed
vbi venit, excommunicatus ille,
iam rationis vsum amisit, & ob id
iuratoriam cautionem præstare
non potuit, plane hic absolui a pa-
rocho valebit, & debet. argum.
cap. a nobis. 2. de sentent. excom.
etenim ad impossibile nemo obli-
gatur. l. impossibile. ff. de regul.
iur.

2 At quid si cautio hæc omitta-
tur, cum præstari posset, an abso-
lutio valebit? Communiter con-
cluditur absolutionem hanc vale-
re, vt disputauimus in Tractatu
nostro de Censuris, capit. 19. §. 5.
num. 3. Tab. 1. valebit igitur abso-
lutio. Hucusque vidimus ad abso-
lutionem hanc consequendam in
mortis articulo satisfactionem
hanc requiri.

Verum an reliqua ad absolutio-
nem tribuendam pertinentia ad-
hibebuntur, & sic an forma ordi-
naria seruabitur, ex quo nihil præ-
ter cautionem prædictam Bulla

3 exp̄ssit? Planè forma ¶ necessaria,

quæ est Absoluo te, sine dubitatio-
ne adhibenda est, alioquin nihil
fieret, non enim quibuscunq. ver-
bis, & quacunque ratione, Roma-
no Pontifice excepto, excommu-
nicationis absolutio tribui potest,
ut id sensit Glos. communiter re-
cepta in Clemen. fin. in fin. de sen-
tent. excommunicat. & ut nos id
pluribus probauimus in Tracta-
tu de Censuris, Tabul. 1. capi-
tul. 22.

4 De forma vero ¶ nõ necessaria,
& de ordine obseruari solito in
absolutione idem sentimus, vt sci-
licet adhibeantur, videlicet.

Primum præter iusiurandum
de parendo mandatis Ecclesiæ, vt
læso satisfaciatur, si potest, alioquin
aut pignoribus, aut fideiussorib.
& quando nihil horum adest, iu-
reiurando caueat de satisfaciendo,
vt habetur in capit. ex parte. r.
iunct. Glos. de verbo. sign. & ut di-
xit Nauar. in Man. cap. 26. nume-
7. & nos in eadem Tab. 1. capitul.
19. §. 6. vbi abunde rem hanc egi-
mus.

Secundo, ut uirga cedatur, Psal-
mi pœnitentialis alicuius recita-
tione adhibita.

Tertiò, vt addantur etiam pre-
ces illæ Kyriæ eleyson, Christe ele-
yson, Kyrie eleyson. & Pater no-
ster, & quatuor versiculi cum suis
responsis, scilicet.

Verf. Saluum fac seruum tuū.
Resp. Deus meus sperantem in
te.

Verf. Domine exaudi oratio-
nem

rem meā. Resp. Et clamor meus ad te ueniat.

Verf. Dominus Vobiscū. Resp. & cum spiritu tuo. Et oratio illa Oremus. Deus, cuius proprium est misereri semper, & parcere, suscipe deprecationem nostram, & hunc famulum tuum, quem excommunicationis catena cōstringit, miseratio tuæ pietatis clementer absoluat, vt habetur in capi. a nobis. 2. in fine, & ibi DD. not. de sentent. excommun. & nos in Tractatu de Censuris abundè rē hanc egimus ca. 31. Tab. 2. hæc inquam omnia facienda sunt, vbi potest quis ea facere, ac debet, ut habetur in eodem cap. 31. §. 1. cum duobus seq. Nam ubi princeps alicui concedit, ut actum faciat, quem alias de iure non poterat, intelligitur concessisse secundum formam solitam fieri. argu. l. si quando. C. de inof. test.

Præter cautionem iuratoriam illam igitur expressam a Bulla, & dicta proximè absoluens adhibebit.

Immo, vbi quis vult absolui ab excommunicatione, in quam incidit, ob hæresim, vel schisma, vel apostosiam, quæ hæresim coniunctam habent, quod quando fiat suo loco declarauimus, prius hic abiurare hæresim, vel schisma, vel apostosiam debet, ut habetur in cap. ad abolendam. de hæret. & in cap. ego Berengarius, de consecr. dist. 2. & in c. saluberrimam. 1. q. 7. atque sic tradidit Nauar. in cō

fil. 1. q. 25. num. 61. de constitu. & Alvarez in suo Speculo Summorum Pontif. Impe. ac Reg. in cap. de abiurationis forma obseruanda per hæreticos, cum contingit eos ad fidem, & ad Ecclesiam redire, vbi & formam etiam abiurationis ponit pagin. 281. Hæc autē abiuratio fit ad arbitrium Episcopi, vel Inquisitoris, & in foro exteriori, ut colligitur ex uerbis eius abiurationis.

Hæreticus mentalis autem absolute ab excommunicatione non eget, nam in eam non incidit, vt probauimus supra in 2. par. c. 1. §. 1. num. 16. Sicut nec etiam in ipsam incidit, ubi rescipiscens & ab errore discedens confitetur hæresim alicui uel in foro pœnitentiæ, vel extra, quo sciat qua ratione se eo peccato liberet. Tum quòd nō se hæreticum esse, sed fuisse hac ratione indicat, ex quo eam iam detestatus est. Tum quod pœnitens hæresis, eamque in foro conscientie explicans in excommunicationem incideret, quod absurdū est, nam quando hæresim confitetur, iam ipsam detestatus est, & eam confitendo non peccat, imo meretur, in excommunicationem autem quis nō incidit, ubi meretur, sed ubi peccat. c. nullus, & c. nemo Episcoporum. 1. 1. q. 3. & facit c. cū voluntate. de sent. excō. atque sic dixit Couar. in Reg. Peccatum. 2. par. in initio. num. 7. in fine, ubi & Franc. Victor. & alium quendā id tenuisse testatur, 2c sequitur.

Quod

Quod itidem dictum est in antecedenti Verſ. vbi excommunicatus impedimento aliquo detinetur, quominus adeat excommunicatorem, ab inferiore absolui poſſe, etiam ſi in mortis articulo non ſit, locum non habet hodie ob decretum incip. Sacra Cōgregatio, quod ponendum in hac parte curauimus, ob uerba hæc in eo poſita, Nullo caſu etiam neceſſitatis, vel impedimenti, iunã. l. non eſt nouum, cum duabus ſequen. ff. de ll. correctum enim eſt per ipſum decretum in foro conſcientiæ. ca. eos. de ſent. excommu. libr. 6. Sed de his hæc tenus, ad alia tranſeamus.

Verſ. Etiam prætextu quarumuis facultatum, & indultorum quibuſcunque perſonis Eccleſiaſticis, ſecularibus, & quarumuis ordinum, etiam Mendicantium, ac Militiarum regularibus, etiam Episcopali, vel alia maiori dignitate præditis, ipſiſque ordinibus, ac eorum Monasterijs, Conuentibus, & Domibus, ac Capitulis, Collegijs,

Confraternitatibus, Congregationibus, Hoſpitalibus, & locis pijs, necnon laicis etiam Imperiali, Regali, & alia mundana excellentia fulgentibus per nos, & dictam Sedem, ac cuiuſuis Concilij, decreta, verbo, litteris, aut alia quacunque ſcriptura in genere, & in ſpecie conſeſſorum, & in nouatorum, ac concedendorum, & innouandorum.

S V M M A.

- 1 Absolui excommunicati per hanc Bullam ab eo non poſſunt, qui inferior eſt Romano Pontifice, eſto priuilegium habeant, ut absolui poſſint, quæ regula multis modis amplificatur, ac declaratur.
- 2 Confratres Sanctiſſimi Corporis Chriſti, Sanctiſſime Roſſari, & huiuſmodi absolui nequeunt ab his cenſuris, eſto priuilegium ad id habeant, ob illas confraternitates.
- 3 Episcopis facultas data absoluendi hæreticos occultos per Triad. Synod. an reuocata ſit per hanc Bullam, & quid de alijs caſibus occultis.

IN

IN hac parte reuocantur priuilegia omnia tam presertim, quam futura, quibus permittitur, ut quis ab alio, quam a Romano Pontifice ab his censuris absoluat. Et quoniam nihil est, quod premiti necesse sit, si quid enim declaratione egebit, suo loco declarabimus, ob eam rem regulam ponamus.

I Absolui ergo non possunt excommunicati per hanc Bullam ab eo, qui inferior est ipso Romano Pontifice, esto ad id priuilegium habeant.

I Id quod locum habet. Primo vel personam Ecclesiasticam secularesue sint quecunque, quae priuilegium hoc habeant, ut scilicet excommunicati per Bullam Canae Domini absolui ab alio, quam a Romano Pontifice possint, ob verba illa Quibuscunque personis Ecclesiasticis secularibus.

Hae autem sunt clerici, qui nullam religionem profitentur, neque ingrediuntur, & dicuntur seculares, quoniam a seculo, & a secularibus se non remouent, sed cum illis viuunt.

I Item locum habet vel personam huiusmodi Ecclesiasticam regulares sint, vel Mendicantium, vel non Mendicantium, vel militiarum, ob verba illa Et quorumuis Ordinum etiam mendicantium, vel militiarum regularibus. Regulares autem personae sunt, quae in aliquam religionem ingressae sunt, ut habetur in rot. tit. de regular. & de stat. Mo-

nach. & haec triplicis generis sunt, fratres Minores Sancti Francisci, aliae de ordine non mendicantium, cuiusmodi sunt fratres, & Monachi Sancti Benedicti, aliae sunt de Militia aliqua, cuiusmodi sunt Equites Meliuetani, & Calatrauae, nam & ipsi regulam profitentur, & dicuntur de Militia, quoniam ipsorum munus est pro Christi fide militare.

I Tercio locum habet, esto praedicti excommunicati priuilegium habentes Episcopali, maiorive dignitate praediti sint, utpote vel Patriarchae, vel Archiepiscopi, vel Cardinales, & hoc ob verba illa, Etiam Episcopali, vel alia maiori dignitate praeditis.

I Quarto locum habet, esto priuilegium hoc habeant ratione ordinis, de quo sunt, ob verba illa ipsisque ordinibus, ut exempli gratia concessum est ordini Fratrum Minorum tale priuilegium, fratribus ergo huius ordinis priuilegium hoc non proderit, quo ad hanc Bullam.

I Quinto locum habet, esto priuilegium hoc habeant ratione loci in quo sunt, utpote concessum est priuilegium aliquibus monasteriis, ut sui fratres possint absolui ab alio, quam a Romano Pontifice, & hoc ob ea verba, & eorum monasteriis, Conuentibus, & Domibus, monasteria vero, Conuentus, & Domus pro iisdem locis accipiuntur, sed pro locorum consuetudine variè

riè nominantur, id enim monasterium, Conuentus, & Domus sunt.

2 Sexto locum habet, esto priuilegium hoc habeant ratione congregationis, vel uniuersitatis de qua sunt, ob uerba illa Ac Capitulis, Collegiis, Cōfraternitatibus, Congregationibus, Capitulis, cuiusmodi est Collegium canonicorum Ecclesiæ Imolensis, Collegiis, cuiusmodi est collegium Iesuitarum; Confraternitatibus, † cuiusmodi est Societas Sanctissimi Corporis Christi, & Societas Sanctissimi Rosarii Beatissimę Virginis, Congregationibus, cuiusmodi est congregatio illa clericorum Sanctę Marię de Nauicella Romę. Si ergo uniuersitates hæ, & congregationes priuilegium hoc habent, ut qui de ipsis fiunt, ac sunt, absolui ab aliis possint, tamen ob hanc Bullam eis non proderit.

Septimo locum habet, esto priuilegium hoc habeant ratione hospitalium, locorum uel piorum; ob uerba illa Hospitalibus, & locis piis, ut exempli gratia, qui sūt de aliquo Hospitali, uel alio loco pio concessum est, ut absolui possint ab alio, quam a Romano Pontifice.

3 Octauo locum habet, esto laici sint qui priuilegium hoc habent, quacunque dignitate præditi, etiã Imperiali, Regali, & alia, ob uerba illa Necnon laicis etiam Imperiali, Regali, & alia mundana Excellentia fulgentibus, esto igitur

Imperatores, Reges uel priuilegiũ hoc habeant, tamen quoad hanc Bullam eis non proderit.

Nono locũ hēt uel priuilegiũ concessum sit ab hoc Romano Pontifice, uel per antecessorem, uel successorem, uel per decreta cuiusuis Concilii, ob uerba illa Per nos, & dictam Sedem, ac cuiusuis Concilii decreta. Sedes autem dicta est Sedes Apostolica, & accipitur uel pro successore, uel antecessore huius Romani Pontificis. Illud autem cuiusuis Concilii accipiendum est pro Concilio generali, nam alia Concilia scilicet provincialia, uel diœcesana, quoniam inferiora sunt ipso Romano Pontifice, priuilegia huiusmodi concedere nequeunt, argum. cum inferior. de mai. & obed. De Concilio generali igitur accipiendum illud est, quod auctoritate Romani Pontificis congregatur, & ab eodem confirmatur, ut de Trid. Synod. habetur in fin. Nec repugnat illud Cuiusuis, quasi cōplectatur Concilium provinciale, & diœcesanum, nam intelligitur de quocunque Concilio generali, ut pote uel sit Concilium Lateranense, Meliuetanum, & huiusmodi.

3 An igitur † per hanc Bullam derogatum est Trid. Synod. ca. 6. de reform. sess. 24. ubi conceditur Episcopis facultas absoluedi in quibuscunque casibus occultis, & etiam ab hæresi, ut. s. Episcopi absolueret possint ab hæresi, & ab aliis

liis casibus huius Bullæ, ubi occul-
ti sunt? In hac quæstione variæ
DD. sententiæ sunt, quarum prima
fuit Feliciani Episcopi Scalensis
in suo Enchiridio de Excommu.
cap. 18. ubi dixit potestatem per
Concilium traditam suspensam es-
se, eandem sequitur Pau. Fusch. quo
ad absolutionem, ab hæresi in tra-
ctatu suo de iustit. & regimi. Ecc. c.
31. num. 5. lib. 2. ubi & Gregorium
xiii. vius vocis oraculo ita id de-
clarasse testatur, & quo ad hæresis
absolutionem dixit Nauarr. se au-
diuisse Romanum Pontificem id
non permittere, in Man. c. 27. nu.
760. vers. Septimo dico, ibi Huic.
§. Probari autem potest horum sen-
tentia, quoniam Bulla derogat cu-
iusvis Concilio, ut vidimus, ergo
& decretis Concilii Trid. ex quo
enim cuius derogat, ergo omni-
bus derogat, ergo nullum exclu-
dit. arg. c. solitæ, in fine. de maior.
& obed. & l. Iulianus. ff. de leg. 3.
Contrariam sententiam sequun-
tur nonnulli alii, quos refert, ac se-
quitur Mart. Alf. de Viual. in Can-
delabr. in par. 1. eius Tractatus de
Absol. & in 2. par. in explana. Bul-
læ Cens. Domini. §. quod si fortè.
num. 141. Probatur autem per ip-
sum.

Primò hac ratione, quia sic ait
Pium Quintum de hoc interroga-
tum respondisse, & DD. Salmanti-
cæ ita tenere.

Hæc ratio nihil facit, nam cum
facti sit, facta non præsumuntur,
nisi probentur. arg. c. 1. de consti.

li. 6. ex quo igitur per Bullam Pii
Quinti id non apparet, dicere id
non debemus, nam contrarium
Gregorium xiii. respondisse su-
pra dixi.

Non illud etiam de DD. Salmã-
ticæ quicquam facit, quando qui-
dem nec rationem, nec legem vl-
lam ab ipsis allegatam refert, er-
go nihil interest, erubescimus. n-
cum sine ratione loquimur. §. con-
sideremus. in auth. de trien. & se-
miss.

Secundo dicit idem Viualdus
multos Episcopos in Hispania uti
facultate ipsis a Trid. Synod. tra-
dita.

Hæc ratio etiam mihi nihil qua-
drat, nam non hic quæritur, quid
fiat, sed an id iure fiat, & ob id e-
xemplis iudicandum non est. arg.
l. nemo. C. de sent.

Tertio ait idem Viualdus cõce-
ditur Episcopis, ut absoluant hæ-
reticum occultum, quod est plus,
ergo & ut alios excommunicatos
occultos per hanc Bullam concesi-
sum esse dicendum est, arg. c. cui
conceditur. de regul. iur. lib. 6. Ad
hoc argumentum infra responde-
bitur.

Postremo dicebat, ubi Papa le-
gi alicuius Concilii derogat, oportet,
ut exprimat, quod hic non est
factum per Bullam.

Ad hoc respondetur satis id ex-
pressisse, ex quo cuiusvis Concilii
decreta tollit. arg. l. nominatim.
ff. de lib. & post hu.

Postremo negatur id oportere,
arg.

arg. c. proposuit. de concess. præb. Tertia fuit opinio Nauar. qui dicebat hanc Bullam limitari per Trid. Synod. eod. c. vt scilicet locū non habeat, vbi occulti sunt, qui in excommunicationes has incidunt, nam Trid. Syno. loquitur de occultis, Bulla vero generaliter, & hanc opinionem probat Nauar. hac ratione, quoniam lex specialis non censetur tolli per generalem, siue præcedat, siue sequatur, vt dixit Glo. recepta in auth. offerat. C. de lit. contesta. & facit capitu. in toto iure. de regul. iur. li bro 6.

Quid igitur concludendum? Antequam quæstionem hanc absoluam, præmitto quæstionem hanc de iure disputari, & non qd hi, illive Episcopi seruent.

Postremo disputari in casu, vbi Roma, Pontif. quid ipse velit, non declarauit, nam tunc ab eius declaratione discedendum non est, eius enim est legem interpretari, cuius est eam ferre. argum. l. fin. C. de leg.

His præmissis sequor opinionē hanc, s. per Bullam Cœnæ Domini sublatam esse facultatem Episcopis absoluendi hæreticos occultos, concessam alias eis a Trid. Synod. sess. 24. de reform. capitul. 6. quam opinionem vti verissimam sequendam, & vbi casus occurrat, executioni mandandam concludo.

Nam a fide dignis audiui ita interpretatos esse Illustrissimos

ac Reuerendissimos Cardinales qui sacre Congregationi Concilii deputati sunt. Ita quoque in sacro pœnitentiæ foro resolutum esse.

Ita denique vbique locorum seruari, cum in Romana Curia quæ aliarum norma & magistra est, vt supra decretum fuerit.

Quoad alios casus in dicta Bulla Cœnæ Domini reseruos idem penitus dicendum est, quod diximus de hæresi occulta, nam hoc idem pluries conclusum est Romæ in Sacra Congregatione Concilii, & in foro sacre pœnitentiæ antedictis, & hanc veritatem docet etiam Nauar. Tom. 1. capi. 27. nu. 275. & tandem amplexus est etiā Mar. Alf. de Vinal. in suo Candela br. hoc anno 1602. recognito, & nuper Venetiis impresso prima p. de absol. sacram. tit. 1. nume. 13. quicquid igitur alii sentiant, ab hac opinione discedendum non est.

Verum quod supra Episcoporum mentio facta est, & Episcoporum gradus quatuor sunt, vt supra declarauimus Cap. 1. nume. 2. cum multis seq. hic Episcoporum nomine Rom. Pont. excepto, comprehenduntur omnes alii inferiores prælati, s. Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi, & multo magis his inferiores, ut colligitur ex hac Bulla.

Decimo locum habet, ut non absoluantur prædicti per privilegia quacunque ratione concessa,

sci-

scilicet aut verbis, aut litteris, aut alia quacunque scriptura, ob verba illa Verbo, litteris, aut alia quacunque scriptura.

Vndecimo locum habet, ut nō absoluantur prædicti per priuilegia, vel generatim, vel speciatim concedantur.

Generatim, exempli gratia, si dicatur. Concedimus licentiam, ut possint absolui ab excommunicationibus, & censuris reseruat. Romano Pontifici, qui cooptantur in Societatem Sanctissimi Corporis Christi. Speciatim, si concedatur eadem licentia, exempli gratia absolui a censuris Bullæ Cœnæ Domini, & hoc ob verba illa, In genere, vel in specie.

Postremo locum habet, ut non absoluantur prædicti per priuilegia, vel sint innouata, vel nunc recenter concessa, ob verba illa Concessorum, & innouatorum, ac concedendorum, & innouandorum. In omnibus igitur his casibus priuilegia non profunt. Sed iam casus, in quibus profunt, & per quæ priuilegia facultas hæc datur, contemplerur, id quod in sequenti versiculo præstabimus.

Verf. Nisi in eis etiam casus præsentibus litteris expressi comprehendantur.

S V M M A.

- 1 Absoluere a censuris Bullæ huius potest, qui priuilegium habet absoluendi continens in indiuiduo casus ipsius Bullæ.
- 2 Absoluendi facultate data ab omnibus censuris etiam Romano Pontifici reseruat. in Bulla Cœnæ Domini, absolutio tribui nihilo magis poterit cœsurarum, quæ in Bulla habentur.
- 3 Absoluendi facultate data in indiuiduo in casu aliquo Bullæ Cœnæ Domini, in aliis autem generatim, an absolutio tribui possit a casibus generatim expressis.
- 4 Absolutio tribui potest a casibus Bullæ Cœnæ Domini, ubi generatim absoluendi facultas tributa est, modo derogatæ sit clausulæ prohibenti absolutionem, nisi in indiuiduo facultas tributa sit, ex quo modo ipsi derogatur.

Hic explicatur, quibus priuilegiis inferior Romano Pontifice facultatem absoluendi ab his casibus habeat, & sunt ea quibus casus huius Bullæ comprehenduntur, id est ubi in concessione absolutionis in indiuiduo facultas datur absoluendi a casibus, qui in Bulla sunt, exempli gratia, ubi dicitur, Concedimus licentiam absoluendi ab excommunicatione, in quam quis aut ob hæresim incurrit, aut ob armorum delationem ad Christiani nominis hostes. Ex quo habemus alium casum, ubi quis a Censuris huius

Ff Bul.